

Na osnovu čl. 81. i 130. Zakona o bankama („Službene novine Federacije BiH“, broj 27/17) i čl. 5. stav (1) tačka h) i 19. stav (1) tačka c) Zakona o Agenciji za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, broj 75/17), člana 12. stav (1) tačka d) Statuta Agencije za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, broj 3/18), Upravni odbor Agencije za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine, na sjednici održanoj 15.12.2023. godine donosi

ODLUKU O UPRAVLJANJU KAMATNIM RIZIKOM U BANKARSKOJ KNJIZI

I. OPĆE ODREDBE

Član 1.

Predmet odluke

- (1) Ovom odlukom utvrđuju se minimalni zahtjevi za upravljanje kamatnim rizikom u bankarskoj knjizi (*engl. interest rate risk in the banking book* - u daljem tekstu: IRRBB), zahtjevi za mjerenje i utvrđivanje internih kapitalnih zahtjeva za IRRBB, uzimajući u obzir propisane standarde za upravljanje rizicima u banci i izvore IRRBB.
- (2) Sve banke sa sjedištem u Federaciji Bosne i Hercegovine kojima je Agencija za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Agencija) izdala dozvolu za rad dužne su primjenjivati odredbe ove odluke.
- (3) Odredbe ove odluke primjenjuju se na pojedinačnoj i konsolidovanoj osnovi.
- (4) Na pitanja vezana za upravljanje IRRBB koja nisu definirana ovom odlukom, a definirana su zakonom ili drugim podzakonskim aktima, primjenjivat će se odredbe tog zakona ili drugog podzakonskog akta.

Član 2.

Pojmovi

Pojmovi koji se koriste u ovoj odluci imaju sljedeća značenja:

- a) **IRRBB** je, u skladu sa članom 81. stav (6) Zakona o bankama, rizik od mogućeg nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital banke po osnovu pozicija iz bankarske knjige uslijed promjene kamatnih stopa. IRRBB uključuje rizik odstupanja, rizik osnove i rizik opcije.
- b) **Kamatno osjetljivi instrumenti** su finansijski instrumenti osjetljivi na promjenu kamatne stope, a obuhvataju finansijsku imovinu, obaveze i vanbilansne stavke iz bankarske knjige, isključujući imovinu koja predstavlja odbitnu stavku od redovnog osnovnog kapitala. Kamatno osjetljivi instrumenti obuhvataju i nekvalitetne izloženosti, finansijske derivate povezane sa kamatnom stopom iz Priloga II Odluke o izračunavanju kapitala banke, te poslove iz knjige trgovanja iz člana 39. Odluke o izračunavanju kapitala banke, osim ako kamatni rizik za predmetne instrumente nije obuhvaćen u okviru drugog rizika.
- c) **Nekvalitetne izloženosti** jesu izloženosti definirane članom 2. stav (1) tačka b) Odluke o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka, a uključuju se nakon umanjenja za očekivane kreditne gubitke, odnosno rezervisanja za pokriće očekivanih kreditnih gubitaka za vanbilansne izloženosti. Novčani tokovi po tim izloženostima trebaju odražavati očekivane novčane tokove po iznosu i ročnosti.
- d) **Rizik odstupanja** (*engl. gap risk*) je rizik koji proizlazi iz ročne strukture kamatno osjetljivih instrumenata, odnosno razlika u periodu do promjene njihove kamatne stope,

te obuhvata promjene ročne strukture kamatnih stopa koje se pojavljuju dosljedno na krivoj prinosa (paralelni rizik) ili različito po periodu (neparalelni rizik).

- e) **Rizik osnove** (*engl. basis risk*) je rizik koji proizlazi iz primjene različitih referentnih kamatnih stopa za instrumente sa sličnim dospijecom ili vremenom do sljedeće promjene kamatne stope, odnosno iz nesavršenosti korelacije referentnih kamatnih stopa za kamatno osjetljive instrumente.
- f) **Rizik opcije** (*engl. option risk*) je rizik koji proizlazi iz opcija (ugrađenih i izričitih), pri kojem banka ili njen klijent mogu promijeniti nivo ili ročnost novčanih tokova kamatno osjetljivih instrumenata. Za potrebe ove odluke, rizik opcije se odvojeno razmatra za opcije u sklopu kojih će nositelj gotovo sigurno izvršiti opciju ako je to u njegovom finansijskom interesu (automatske opcije), te rizik koji proizlazi iz fleksibilnosti ugrađenih opcija kada promjene kamatnih stopa mogu utjecati na promjenu ponašanja klijenta (bihevioralne opcije).
- g) **Značajna valuta** je svaka valuta u kojoj imovina ili obaveze izražene u toj valuti iznose 5% ili više od ukupne finansijske imovine ili obaveza u bankarskoj knjizi. Značajnom valutom smatra se i valuta koja iznosi manje od 5% ukupne finansijske imovine ili obaveza u bankarskoj knjizi, ako je zbir finansijske imovine ili obaveza po svim valutama koje su uključene u izračun manji od 90% ukupne kamatno osjetljive finansijske imovine ili obaveza u bankarskoj knjizi.
- h) **Bezrizična kriva prinosa** je kriva prinosa koja ne obuhvata maržu za kreditni rizik specifičnog instrumenta ili izdavatelja, niti maržu za rizik likvidnosti.
- i) **Mjera neto kamatnog prihoda** je mjera promjene očekivane buduće profitabilnosti u određenom periodu kao posljedica promjene kamatnih stopa.
- j) **Mjera neto kamatnog prihoda nakon promjene tržišne vrijednosti** je mjera neto kamatnog prihoda nakon što se uzmu u obzir i promjene u tržišnoj vrijednosti kamatno osjetljivih instrumenata koji se vrednuju po fer vrijednosti.
- k) **Mjera ekonomske vrijednosti** (*engl. economic value*) je mjera promjene neto sadašnje vrijednosti kamatno osjetljivih instrumenata tokom njihovog preostalog perioda trajanja kao posljedica promjene kamatnih stopa. Mjera ekonomske vrijednosti odražava promjenu vrijednosti tokom preostalog perioda do dospijeca kamatno osjetljivih instrumenata.
- l) **Mjera ekonomske vrijednosti kapitala** (*engl. economic value of equity*) je poseban oblik mjere ekonomske vrijednosti u kojem se promjene neto sadašnje vrijednosti kamatno osjetljivih instrumenata, koje su posljedica promjene kamatnih stopa, odražavaju na ekonomsku vrijednost kapitala banke.
- m) **Modeliranje bezuslovnih novčanih tokova** (*engl. unconditional cash flows*) je modeliranje novčanih tokova pod pretpostavkom da ročnost i iznos novčanih tokova ne ovise od posebnih scenarija promjene kamatnih stopa.
- n) **Modeliranje uslovnih novčanih tokova** (*engl. conditional cash flows*) je modeliranje novčanih tokova pod pretpostavkom da ročnost i iznos novčanih tokova zavise od scenarija kamatnih stopa.
- o) **Bilans stanja s pretpostavkom isteka** (*engl. run-off balance sheet*) je bilans stanja, uključujući i vanbilansne stavke, u kojem se postojeće pozicije iz bankarske knjige amortizuju, odnosno ističu i ne zamjenjuju se novim pozicijama.
- p) **Dinamički bilans stanja** (*engl. dynamic balance sheet*) je bilans stanja, uključujući i vanbilansne stavke, koji uključuje izmijenjeni sastav pozicija zavisno od poslovnih očekivanja, prilagođen odgovarajućem scenariju na dosljedan način.
- q) **Statički bilans stanja** (*engl. constant balance sheet*) je bilans stanja, uključujući i vanbilansne stavke, u kojem se ukupna veličina i sastav bilansa stanja održava zamjenom novčanih tokova koji dospijevaju ili kojima se kamatna stopa mijenja novim

novčanim tokovima koji imaju jednak iznos, maržu i period do dospijeca ili ponovne promjene kamatne stope.

- r) **Stanovništvom** se smatra fizičko lice ili mikro, malo i srednje društvo pri čemu mikro, malo i srednje društvo ispunjava uslov za razvrstavanje u kategoriju izloženosti prema stanovništvu kada banka primjenjuje standardizovani pristup za izračunavanje kreditnog rizika u skladu sa Odlukom o izračunavanju kapitala banke i pri čemu ukupni depoziti takvog društva na grupnoj osnovi ne prelaze 250 hiljada KM.
- s) **Veliki klijent** je svaki klijent koji ne ispunjava uslove da se klasifikuje u kategoriju stanovništva kako je definirano u tački r) ovog stava.
- t) **Depoziti bez roka dospijeca** (*engl. non-maturity deposits*) su depoziti bez ugovorenog roka dospijeca kod kojih je deponent u mogućnosti povući depozit u bilo kojem trenutku.
- u) **Transakcijski depoziti i računi** su nekamatonosni i drugi računi stanovništva bez roka dospijeca kod kojih kamata nije relevantna za odluku klijenta da drži sredstva na računu, čak i uslovima visokih kamatnih stopa na tržištu (npr. računi stanovništva bez roka dospijeca gdje se redovno izvršavaju transakcije kao što su uplate po osnovu plaća).
- v) **Netransakcijski depoziti** su računi stanovništva kod kojih je kamata relevantna za odluku klijenta da drži sredstva na računu. Netransakcijski depoziti su depoziti stanovništva bez roka dospijeca.
- w) **Stabilni depoziti** (*engl. stable non-maturity deposits*) predstavljaju ukupan iznos dijela depozita bez ugovorenog roka dospijeca za koji je veoma izvjesno da neće doći do njihovog povlačenja u uslovima nepromijenjenih kamatnih stopa na tržištu.
- x) **Osnovni depozit** (*engl. core component of non-maturity deposits*) je ukupan iznos dijela stabilnih depozita za koji je veoma izvjesno da neće doći do promjene njihove kamatne stope čak i kod značajne promjene nivoa kamatnih stopa na tržištu.
- y) **Promjenljivi depozit** (*engl. non-core component of non-maturity deposits*) je ukupan iznos dijela stabilnih depozita koji ne ispunjavaju uslove da se klasifikuju kao osnovni depoziti.
- z) **Prolazna stopa** (*engl. pass through rate*) je udio promjene tržišne kamatne stope koju će banka prenijeti na klijente kako bi održala nivo stabilnih depozita.
- aa) **Paralelni šok rasta** je šok jednakog povećanja kamatnih stopa po svim vremenskim razredima.
- bb) **Paralelni šok pada** je šok jednakog smanjenja kamatnih stopa po svim vremenskim razredima.
- cc) **Šok izravnjanja** (*engl. flattener*) je neparalelni (rotacijski) šok, odnosno šok smanjenja kamatnih stopa po dugoročnim dospijecima i povećanja kamatnih stopa po kratkoročnim dospijecima.
- dd) **Šok nagiba** (*engl. steepener*) je neparalelni (rotacijski) šok, odnosno šok povećanja kamatnih stopa po dugoročnim dospijecima i smanjenja kamatnih stopa po kratkoročnim dospijecima.
- ee) **Šok rasta kratkoročnih kamatnih stopa** je neparalelni šok, odnosno šok povećanja kamatnih stopa koji je veći po kratkoročnim dospijecima.
- ff) **Šok pada kratkoročnih kamatnih stopa** je neparalelni šok, odnosno šok smanjenja kamatnih stopa koji je veći po kratkoročnim dospijecima.

II. UPRAVLJANJE IRRBB

Član 3.

Minimalni zahtjevi za upravljanje IRRBB

- (1) Banka je dužna da uspostavi i provodi sveobuhvatan, pouzdan i efikasan sistem upravljanja IRRBB, koji je srazmjeran veličini i internoj organizaciji banke, te vrsti, obimu i složenosti njenih poslova, odnosno poslovnom modelu, rizičnom profilu banke i utvrđenoj sklonosti ka preuzimanju rizika, a u skladu sa odredbama Odluke o sistemu internog upravljanja u banci i dodatnim zahtjevima definiranim ovom odlukom.
- (2) Zahtjevi iz stava (1) ovog člana odnose se na obavezu banke da uspostavi i provodi primjerene strategije, politike, procedure, procese i sisteme za identifikaciju, mjerenje, praćenje i upravljanje IRRBB, kao i odgovarajuće limite kako bi se osiguralo da banka održava odgovarajući nivo izloženosti IRRBB u skladu sa utvrđenom sklonošću ka preuzimanju rizika.
- (3) Banka je dužna upravljati rizicima koji proizlaze iz njene izloženosti IRRBB, a koji utječu na neto kamatni prihod i ekonomsku vrijednost.
- (4) Nadređena banka je dužna osigurati da su sistemi i procesi upravljanja IRRBB dosljedno i pravilno integrisani na pojedinačnoj i konsolidovanoj osnovi.

Član 4.

Sklonost ka preuzimanju IRRBB

- (1) Banka je dužna odrediti sklonost ka preuzimanju IRRBB kao prihvatljivi utjecaj promjene kamatnih stopa na mjeru neto kamatnog prihoda nakon promjene tržišne vrijednosti i na mjeru ekonomske vrijednosti.
- (2) U slučaju da je banka u svojim poslovnim ciljevima, strategiji i politici definirala izraženu sklonost ka preuzimanju IRRBB, nadzorni odbor i uprava banke dužni su osigurati srazmjerno pouzdan i efikasan sistem upravljanja IRRBB u skladu sa odredbama ove odluke.
- (3) Banka koja je značajno izložena riziku odstupanja, riziku osnove ili riziku opcije je dužna odrediti svoju sklonost ka preuzimanju IRRBB u odnosu na svaku od tih značajnih potkategorija IRRBB, te je u tom slučaju dužna uspostaviti limite za svaku od tih potkategorija.
- (4) Banka je dužna jasno definirati ovlaštenja i odgovornost za upravljanje IRRBB, instrumente i strategiju zaštite, kao i ovlaštenja za preuzimanje IRRBB.
- (5) Prilikom utvrđivanja sklonosti ka preuzimanju IRRBB, banka je dužna voditi računa o rizicima koji utječu na neto kamatni prihod kao posljedica računovodstvenog tretmana transakcija iz bankarske knjige. Utjecaj na neto kamatni prihod nije ograničen samo na prihod i rashod od kamata, već i na utjecaj promjena kamatnih stopa na tržišnu vrijednost instrumenata koji se, u zavisnosti od računovodstvenog tretmana, odražavaju ili na bilans uspjeha ili direktno na kapital (kroz ostalu sveobuhvatnu dobit). Banka je dužna uzeti u obzir i utjecaj na neto kamatni prihod povezan sa ugrađenim opcijama instrumenata koji se mjere po fer vrijednosti u okviru kontinuiranih šokova i stresnih scenarija kamatnih stopa, kao i potencijalni utjecaj finansijskih derivata povezanih sa kamatnom stopom ako je njihova efikasnost bila manja uslijed promjene kamatnih stopa.
- (6) Banka koja pri upravljanju IRRBB koristi finansijske derivate povezane sa kamatnom stopom dužna je u potpunosti razumjeti i dokumentovati korištenje zaštite u vidu finansijskih derivata povezanih sa kamatnom stopom.
- (7) Kada banka koristi modele procjene ponašanja klijenata za mjerenje izloženosti IRRBB dužna je u potpunosti razumjeti metodologiju i rezultate modela, te dokumentovati korištene pretpostavke.

Član 5.

Sistem limita izloženosti IRRBB

Banka je dužna uspostaviti limite kojima se ograničava izloženost IRRBB u skladu sa sklonošću ka preuzimanju IRRBB i pristupom za mjerenje IRRBB, a posebno sljedeće:

- a) politiku limita koja je primjerena prirodi, veličini, složenosti i adekvatnosti kapitala banke, te njenoj sposobnosti mjerenja vlastitih rizika i upravljanja njima,
- b) limite na nivou bankarske grupe kojima se jasno određuje da se prihvatljiv nivo IRRBB treba primijeniti na konsolidovanoj osnovi, a gdje je primjenjivo, i na nivou pojedinačnih društava - članova bankarske grupe,
- c) sisteme izvještavanja koji osiguravaju da se informacije o pozicijama koje premašuju ili je vjerovatno da će premašiti uspostavljene limite bez odgode dostave odgovarajućem rukovodnom nivou, koji će u skladu sa utvrđenom politikom banke i po potrebi eskalirati na viši rukovodni nivo, zavisno od iznosa odstupanja od utvrđenih limita. Potrebno je uspostaviti jasnu politiku o tome ko će biti obaviješten, kako će se odvijati komunikacija i koje će se mjere poduzeti,
- d) izvještavanje uprave i nadzornog odbora o mjerama za upravljanje IRRBB potrebno je provoditi najmanje kvartalno, a izvještaj treba sadržavati uporedni pregled trenutnih izloženosti s uspostavljenim limitima.

Član 6.

Politike, procedure i postupci za upravljanje IRRBB

(1) Banka je dužna na osnovu strategije za preuzimanje i upravljanje rizicima donijeti i provoditi sveobuhvatne politike, procedure, postupke i sisteme upravljanja IRRBB kojima treba osigurati sljedeće:

- a) da su uspostavljene procedure za mjerenje i procjenu IRRBB,
 - b) da su jasno i detaljno utvrđene linije ovlaštenja i odgovornosti organizacionog dijela i zaposlenika u banci za upravljanje IRRBB,
 - c) da je pristup mjerenja i odgovarajuće pretpostavke za mjerenje i procjenu IRRBB, uključujući način utvrđivanja internog kapitala za IRRBB, primjeren i srazmjeran,
 - d) da se pretpostavke primijenjenih modela redovno preispituju i prema potrebi mijenjaju,
 - e) da su definirani standardi za vrednovanje pozicija i mjerenje efikasnosti istih,
 - f) da postoji odgovarajuća dokumentacija i kontrola nad dopuštenim strategijama zaštite od rizika i instrumentima zaštite od rizika.
- (2) Politike trebaju biti adekvatne, sveobuhvatne i dokumentovane, te trebaju obuhvatiti sve komponente IRRBB važne za banku i uključivati sljedeće:
- a) interne definicije i uspostavljanje jasne granice između bankarske knjige i knjige trgovanja;
 - b) detaljnu definiciju mjere ekonomske vrijednosti i njenu usklađenost sa metodom koja se primjenjuje za vrednovanje imovine i obaveza (npr. na osnovu diskontovane vrijednosti budućih novčanih tokova i diskontovane vrijednosti neto kamatnog prihoda), a koja je usvojena za internu upotrebu,
 - c) detaljnu definiciju mjere neto kamatnog prihoda uz neto kamatni prihod nakon promjene tržišne vrijednosti instrumenta i njenu usklađenost sa pristupom koji banka koristi prilikom izrade finansijskih planova i finansijskih projekcija, a koja je usvojena za internu upotrebu,
 - d) veličinu i oblik različitih kamatnih šokova koji se primjenjuju za interne izračune IRRBB, ako je primjenjivo,
 - e) primjenu pristupa za modeliranje uslovnih ili bezuslovnih novčanih tokova,
 - f) tretman odobrenih, neiskorištenih transakcija, uključujući povezanu zaštitu od rizika,

- g) agregiranje viševalutnih kamatnih izloženosti (npr. međuvalutni kamatni swop), ako je primjenjivo,
 - h) mjerenje i upravljanje rizikom osnove koji proizlazi iz različitih referentnih kamatnih stopa,
 - i) kapital korišten kod izračuna IRRBB za potrebe interne procjene adekvatnosti kapitala (u daljem tekstu: ICAAP),
 - j) tretman bihevioralnih pretpostavki kod tekućih i štednih računa (npr. pretpostavljena ročnost za obaveze sa kratkim ugovorenim rokom dospijeca, ali sa dugim rokom dospijeca s aspekta ponašanja klijenta),
 - k) mjerenje IRRBB koje proizlazi iz bihevioralnih i automatskih opcija imovine i obaveza,
 - l) stepen granularnosti upotrijebljen u internim izračunima IRRBB, ako je primjenjivo,
 - m) internu definiciju komercijalne marže i odgovarajuću metodologiju za interno postupanje sa komercijalnim maržama.
- (3) Banka je dužna politike za IRRBB preispitivati najmanje jednom godišnje i prema potrebi revidirati.

Član 7.

Odgovornosti nadzornog odbora i uprave banke

- (1) Nadzorni odbor banke dužan je da:
- a) usvoji strategiju upravljanja IRRBB koja može biti sastavni dio strategije upravljanja rizicima u banci, politike upravljanja IRRBB, uključujući i jasno definiranu sklonost ka preuzimanju IRRBB, te osigura njihovu primjenu,
 - b) usvoji adekvatnu organizacionu strukturu sa tačno utvrđenim i razgraničenim linijama ovlaštenja, koja omogućava osiguranje nezavisnosti funkcija upravljanja IRRBB od funkcija preuzimanja IRRBB,
 - c) usvoji akte o sistemu mjerenja IRRBB koji obuhvataju metodologiju, značajne izvore kamatnog rizika i korištene pretpostavke koje moraju biti adekvatne, dokumentovane i stabilne tokom vremena, te ulazne podatke za sistem mjerenja IRRBB (npr. kamatne stope, dospijeca) koji će na odgovarajući način odražavati utjecaj na promjenu ekonomske vrijednosti i neto kamatni prihod banke,
 - d) donese akt o sistemu internih kontrola nad procesom upravljanja IRRBB,
 - e) propiše sadržaj i učestalost izvještavanja o IRRBB, te osigura sveobuhvatan i pouzdan sistem izvještavanja o IRRBB.
- (2) Uprava banke dužna je da:
- a) predloži strategiju i politiku preuzimanja i upravljanja IRRBB, uključujući i jasno definiranu sklonost ka preuzimanju IRRBB, te da usvoji ostale interne akte za upravljanje IRRBB (operativne procedure, uputstva i dr.) i osigura njihovu dosljednu primjenu,
 - b) predloži adekvatnu organizacionu strukturu, osiguravajući da funkcije identifikovanja, mjerenja, praćenja i kontrole IRRBB imaju jasno definirane odgovornosti i da su nezavisne od funkcije preuzimanja IRRBB,
 - c) predloži akte o sistemu mjerenja IRRBB (metodologije, pretpostavke, ulazne podatke i dr.),
 - d) predloži akt o sistemu internih kontrola nad procesom upravljanja IRRBB,
 - e) osigura pravovremenost, pouzdanost i upotrebljivost izvještaja o IRRBB,
 - f) osigura provođenje periodične validacije metoda i modela za mjerenje IRRBB i procjenu rizika modela,
 - g) osigura i provođenje testiranja otpornosti na stres IRRBB, te primijeni rezultate prilikom donošenja odluka i revidiranja politika, internih akata i limita koji se odnose na IRRBB,

- h) provodi definiranu sklonost ka preuzimanju IRRBB,
- i) provodi okvir strategije zaštite od IRRBB.

III. MJERENJE IRRBB

Član 8.

Opće odredbe za mjerenje IRRBB

- (1) Za mjerenje IRRBB banka je dužna koristiti najmanje jednu mjeru koja se temelji na neto kamatnom prihodu nakon promjene tržišne vrijednosti instrumenata i najmanje jednu metodu mjerenja ekonomske vrijednosti, što zajedno uključuje sve komponente IRRBB.
- (2) Pri mjerenju IRRBB banka je dužna primjenjivati standardizovani pristup, koji će koristiti i u svrhu izvještavanja Agencije. Ovisno o veličini, složenosti aktivnosti i profilu rizičnosti, banka može za potrebe internog upravljanja i internog procesa izračuna kapitala primjenjivati vlastite izračune i pretpostavke, odnosno vlastite interne modele.
- (3) Ako Agencija ocijeni da standardizovani pristup iz stava (2) ovog člana nije adekvatno primijenjen, može naložiti banci primjenu pojednostavljenog standardizovanog pristupa.
- (4) Banka je dužna uspostaviti pouzdane sisteme mjerenja koji obuhvataju sve komponente i izvore IRRBB koji su relevantni za njen poslovni model.
- (5) Banka je dužna mjeriti svoju izloženost IRRBB u pogledu mogućih promjena mjere ekonomske vrijednosti i mjere neto kamatnog prihoda nakon promjene tržišne vrijednosti instrumenata. Banka je dužna upotrebljavati komplementarna obilježja obje mjere kako bi obuhvatila kompleksnost IRRBB u kratkoročnim i dugoročnim vremenskim okvirima. Banka je posebno dužna mjeriti i pratiti:
 - a) ukupan efekat ključnih pretpostavki modeliranja za mjerenje IRRBB u pogledu mjere ekonomske vrijednosti i mjere neto kamatnog prihoda,
 - b) IRRBB po osnovu finansijskih derivata povezanih sa kamatnom stopom koji su propisani Prilogom II Odluke o izračunavanju kapitala banke, ukoliko je to relevantno za poslovni model.
- (6) Banka je dužna supervizorski test netipičnih vrijednosti iz člana 16. ove odluke potpuno integrisati u interni sistem za upravljanje IRRBB, te upotrebljavati ga kao alat za mjerenje izloženosti IRRBB.

Član 9.

Metode za mjerenje IRRBB

- (1) Banka je dužna identifikovati i mjeriti sve komponente IRRBB navedene u članu 2. stav (1) tač. d) do f) ove odluke, a za njihovo utvrđivanje banka je dužna minimalno razmotriti:
 - a) za rizik odstupanja – praćenje iznosa (dispersije i koncentracije) neusklađenosti u različitim vremenskim razredima,
 - b) za rizik osnove – praćenje grupisanja instrumenata u zavisnosti od referentne kamatne stope,
 - c) za rizik opcije – praćenje instrumenata sa automatskim i bihevioralnim opcijama po volumenu.
- (2) Zavisno od veličine banke, te složenosti aktivnosti i profila rizičnosti, banka treba upotrebljavati niz kvantitativnih alata koji odgovaraju njenom rizičnom profilu. Banka treba u potpunosti razumjeti ograničenja svakog upotrijebljenog kvantitativnog alata, kao i posljedice različitih računovodstvenih tretmana transakcija iz bankarske knjige.

Član 10.

Upravljanje modelima za IRRBB

- (1) U pogledu primjene vlastitih modela iz člana 8. stava (2) ove odluke, banka može koristiti modele koje je sama razvila ili modele razvijene od treće strane, pri čemu je dužna koristiti interno dostupne podatke banke, a koji su relevantni za njen poslovni model i profil IRRBB.
- (2) Prije dobivanja internog odobrenja za upotrebu modela koji je banka sama razvila, organizaciona jedinica ili funkcija nezavisna od razvoja modela treba provjeriti i validirati proces utvrđivanja ulaznih podataka, pretpostavke, metodologiju modeliranja, te rezultate modela. Isti zahtjevi se primjenjuju i u slučaju da je model razvijen od treće strane, u pogledu obaveze banke da osigura da zaposleni u potpunosti razumiju model koji se koristi, te da su u mogućnosti da Agenciji tokom nadzora detaljno obrazlože i dokumentuju proces utvrđivanja ulaznih podataka, pretpostavke, metodologiju modeliranja, te rezultate modela.
- (3) Banka je dužna osigurati da su validacija modela za mjerenje IRRBB i procjena rizika modela integrisani u upravljačke procese i politike nezavisno od njihovog razvoja.
- (4) Politikom validacije modela banka treba utvrditi sljedeće:
 - a) lica i/ili organizacione jedinice odgovorne za razvoj, validaciju, dokumentovanje, implementaciju i upotrebu modela,
 - b) odgovornosti i politike za kontrolu modela uključujući minimalno postupke inicijalne i kontinuirane validacije, ocjenjivanje rezultata, postupak odobrenja, kontrole verzija, izuzeća, eskalacije informacija, izmjene i povlačenja modela.
- (5) Okvir za validaciju modela treba uključivati sljedećih pet ključnih elemenata:
 - a) ocjenjivanje konceptualne i metodološke pouzdanosti, uključujući dokaze o razvoju,
 - b) kontinuirano praćenje, uključujući provjeru procesa, te uporedbu rezultata sa referentnim vrijednostima,
 - c) analizu rezultata, uključujući retroaktivno testiranje ključnih internih parametara (npr. stabilnost depozita, stope prijevremene otplate kredita, prijevremene isplate depozita, određivanje cijena instrumenata),
 - d) detaljnu procjenu stručnih mišljenja i zaključaka koji su upotrijebljeni prilikom razvoja i upotrebe modela,
 - e) validiranje pretpostavki diverzifikacije (ključni interni parametri bi trebali biti izračunati dovoljno granularno po segmentima u skladu sa specifičnim poslovnim modelom banke).
- (6) Uprava banke je dužna, prije davanja odobrenja za korištenje modela, pregledati rezultate inicijalne validacije modela kao i sve date preporuke. Banka je dužna osigurati da model i nakon usvajanja prolazi kontinuiranu provjeru, potvrdu procesa i validaciju prema učestalosti koju je odredila uprava banke u skladu s nivoom rizika modela.
- (7) U postupku kontinuirane provjere banka je dužna utvrditi kvantitativne i kvalitativne kriterije, koji obavezuju odgovorna lica za validaciju modela da pravovremeno obavijeste upravu banke kako bi se utvrdile korektivne mjere i ograničenja upotrebe modela. U sklopu kontinuirane provjere modela treba postojati jasan proces kontrole verzija modela i pripadajućih autorizacija.
- (8) Banka može eksternalizovati izradu i/ili validaciju modela za upravljanje IRRBB, pri čemu je dužna provesti postupak u skladu s odredbama Odluke o upravljanju eksternalizacijom u banci. Banka je dužna osigurati odgovarajuću dokumentaciju o upotrebi modela razvijenog i/ili validiranog od treće strane i o svim posebnim prilagođavanjima. Pri tome, banka treba u potpunosti razumjeti analitiku, pretpostavke i metodologiju korištenog modela, te osigurati da su one na adekvatan način integrisane u opće sisteme i postupke upravljanja rizicima banke.

Član 11.

Pretpostavke mjerenja IRRBB

- (1) Banka je dužna pri mjerenju IRRBB u potpunosti razumjeti i dokumentovati ključne bihevioralne pretpostavke i pretpostavke modela koje trebaju biti u skladu s poslovnom strategijom, te se trebaju provjeravati i usklađivati najmanje jednom godišnje.
- (2) Banka je dužna pri mjerenju IRRBB minimalno uzeti u obzir pretpostavke vezano za:
 - a) izvršavanje kamatnih opcija (automatskih ili bihevioralnih) od strane banke i njenih klijenta po pojedinim stresnim scenarijima kamatnih stopa,
 - b) tretman depozita bez roka dospjeća,
 - c) tretman oročenih depozita u pogledu rizika od prijevremene isplate,
 - d) tretman kredita sa fiksnom kamatnom stopom i obaveza po kreditima sa fiksnom kamatnom stopom u pogledu rizika prijevremene otplate.

Član 12.

Bihevioralne pretpostavke za račune s ugrađenom opcijom klijenata

- (1) Banka je dužna pri procjeni efekta instrumenata sa ugrađenom opcijom uzeti u obzir:
 - a) mogući utjecaj na tekuću i buduću dinamiku prijevremene otplate kredita koja proizlazi iz scenarija kamatne stope, odnosno ekonomskog okruženja i ugovorenih karakteristika,
 - b) elastičnost prilagođavanja kamatnih stopa instrumenata promjenama tržišnih kamatnih stopa,
 - c) migraciju salda između različitih vrsta instrumenata kao posljedicu promjene njihovih karakteristika, uslova i odredbi.
- (2) Banka je dužna uspostaviti politike kojima se uređuje utvrđivanje i redovna procjena ključnih pretpostavki o ponašanju bilansnih i vanbilansnih instrumenata koji imaju ugrađene opcije. Pri tome, banka je dužna:
 - a) identifikovati sve značajne instrumente koji bi mogli utjecati na očekivani novčani tok od kamate ili bihevioralni datum sljedeće promjene kamatne stope,
 - b) imati odgovarajuće strategije utvrđivanja kamatnih stopa i zaštite od rizika (npr. upotreba finansijskih derivata ili upravljanje visinom naknada za prijevremenu otplatu kako bi se nadoknadili mogući troškovi raskida ugovora),
 - c) osigurati da je modeliranje ključnih bihevioralnih pretpostavki zasnovano na historijskim podacima banke i razumnim hipotezama.

Član 13.

Bihevioralne pretpostavke za račune klijenata bez određenog datuma sljedeće promjene kamatne stope

- (1) Banka je dužna pri određivanju bihevioralnih pretpostavki o računima bez određenog datuma sljedeće promjene kamatne stope za potrebe upravljanja IRRBB:
 - a) utvrditi osnovni depozit, tj. dio depozita koji su stabilni i kod kojih vjerojatno neće doći do promjene kamatne stope čak ni pod utjecajem značajnih promjena kamatnih stopa,
 - b) omogućiti da pretpostavke modeliranja za te depozite odražavaju karakteristike deponenata (npr. stanovništvo/veliki klijenti) i karakteristike računa (npr. transakcijski/netransakcijski) na način da:
 - i. transakcijski depoziti stanovništva uključuju nekamatonosne i druge račune stanovništva kod kojih kamata nije relevantna za odluku klijenta da drži sredstva na računu,
 - ii. netransakcijski depoziti stanovništva uključuju račune stanovništva kod kojih su kamate i naknade koje klijent primi za držanje sredstava na računu relevantne za odluku klijenta da drži sredstva na računu,

- iii. depoziti velikih klijenata ne uključuju depozite finansijskih klijenata ili druge potpuno cjenovno osjetljive račune,
 - c) procijeniti moguću migraciju između depozita bez određenih datuma sljedeće promjene kamatne stope i drugih depozita koji bi, u različitim scenarijima kamatnih stopa, mogli promijeniti ključne bihevioralne pretpostavke modela,
 - d) razmotriti moguća ograničenja sljedeće promjene kamatne stope depozita stanovništva u okruženju sa niskim ili negativnim kamatnim stopama i efekat koja bi ta ograničenja mogla imati na stabilnost depozita u različitim scenarijima promjene kamatnih stopa,
 - e) osigurati da su pretpostavke o smanjenju salda osnovnih depozita i drugih salda razborite i primjerene sa aspekta uspostavljanja ravnoteže između doprinosa neto kamatnom prihodu u odnosu na dodatni rizik ekonomske vrijednosti, koji proizlazi iz moguće propuštene dobiti po imovini koja je finansirana iz ovih salda u uslovima rasta kamatnih stopa,
 - f) osloniti se na statističke ili kvantitativne metode za utvrđivanje bihevioralnog datuma sljedeće promjene kamatne stope i profila novčanog toka depozita bez ugovorenog roka dospijeca, uz dodatni doprinos različitih stručnjaka unutar banke,
 - g) razumjeti efekat korištenih pretpostavki na mjere IRRBB, kao i na odluke o raspodjeli kapitala banke za pokriće internih kapitalnih zahtjeva za IRRBB (npr. izračunom mjere ekonomske vrijednosti i mjere neto kamatnog prihoda koristeći se ugovornim uslovima, a ne bihevioralnim pretpostavkama kako bi se izdvojio efekat pretpostavki na obje vrste mjere),
 - h) provoditi testiranje otpornosti na stres kako bi se razumjela osjetljivost mjera IRRBB na promjene ključnih pretpostavki i uzimati u obzir rezultate tih testova pri donošenju odluke o raspodjeli internih kapitalnih zahtjeva za IRRBB.
- (2) Depoziti bez ugovorenog roka dospijeca finansijskih klijenata ne podliježu modeliranju bihevioralnih pretpostavki, osim ako se radi o operativnim depozitima definiranim u članu 12. stav (1) Uputstva o načinu primjene odredbi Odluke o upravljanju rizikom likvidnosti banke o izračunavanju i održavanju LCR-a.

Član 14.

Scenariji šokova kamatnih stopa za kontinuirano upravljanje IRRBB

- (1) Banka je dužna redovno mjeriti svoju izloženost IRRBB u pogledu promjena mjere ekonomske vrijednosti i mjere neto kamatnog prihoda u različitim scenarijima kamatnih šokova, pri čemu potencijalni šokovi uključuju promjene u nivou i obliku bezrizične krive prinosa i promjene u odnosima između različitih referentnih kamatnih stopa (rizik osnove). Banka je dužna provoditi mjerenje minimalno kvartalno, a u periodu povećane volatilnosti kamatnih stopa ili povećanog IRRBB i češće.
- (2) Banka za potrebe internog mjerenja, uzimajući u obzir princip proporcionalnosti, može primjenjivati pristup izrade modela uslovnih ili bezuslovnih novčanih tokova.
- (3) Banka je dužna procijeniti izloženost IRRBB u svakoj značajnoj valuti, pri čemu scenariji trebaju biti prilagođeni specifičnostima i osnovnim ekonomskim obilježjima te valute.
- (4) Banka je dužna za potrebe kontinuiranog upravljanja IRRBB uzeti u obzir šest scenarija kamatnih šokova prema zahtjevu Agencije:
 - a) paralelni šok rasta,
 - b) paralelni šok pada,
 - c) šok izravnjanja (*engl. flattener*),
 - d) šok nagiba (*engl. steepener*),
 - e) šok rasta kratkoročnih kamatnih stopa,
 - f) šok pada kratkoročnih kamatnih stopa.

- (5) Način izračunavanja scenarija kamatnih šokova iz stava (4) ovog člana detaljnije se propisuje u Uputstvu za primjenu standardizovanog i pojednostavljenog standardizovanog pristupa mjerenju kamatnog rizika u bankarskoj knjizi (u daljem tekstu: Uputstvo).
- (6) Agencija može zahtijevati od banke provođenje dodatnih scenarija osim propisanih u stavu (4) ovog člana.
- (7) Banka je dužna rezultate primjene scenarija kamatnih šokova upotrebljavati za donošenje odluka na odgovarajućim nivoima upravljanja, što između ostaloga uključuje, strateške ili poslovne odluke, odluke o upravljanju rizicima, te pri utvrđivanju i provjeri politika i limita za IRRBB.

Član 15.

Testiranje otpornosti na stres za potrebe ICAAP

- (1) Banka je dužna provoditi testiranje otpornosti na stres IRRBB za potrebe ICAAP najmanje jednom godišnje.
- (2) Kod provođenja testiranja otpornosti na stres iz stava (1) ovog člana banka je dužna razmotriti rezultate obrnutog testiranja otpornosti na stres kako bi:
 - a) utvrdila scenarije kamatnih stopa koji bi mogli ozbiljno ugroziti kapital, mjeru ekonomske vrijednosti i mjeru neto kamatnog prihoda nakon promjene tržišne vrijednosti instrumenata,
 - b) otkrila slabosti koje proizlaze iz strategija zaštite od rizika, te potencijalnih bihevioralnih reakcija klijenata.
- (3) Banka je dužna pri testiranju za potrebe stava (1) ovog člana primjenjivati veće i ekstremnije pomake i promjene kamatnih stopa od onih koji se upotrebljavaju za potrebe kontinuiranog upravljanja, uključujući minimalno sljedeće:
 - a) značajne promjene u odnosima između ključnih referentnih kamatnih stopa (rizik osnove),
 - b) iznenadne i značajne pomake bezrizične krive prinosa (paralelne i neparalelne),
 - c) raščlanjivanje ključnih pretpostavki o ponašanju kamatno osjetljivih instrumenata,
 - d) značajne promjene u trenutnim tržišnim uslovima i makroslovima,
 - e) posebne scenarije koji se odnose na poslovni model i rizični profil banke.
- (4) Banka je dužna rezultate testiranja otpornosti na stres IRRBB upotrebljavati za donošenje odluka na odgovarajućim nivoima upravljanja kao i za raspodjelu kapitala banke za pokriće internih kapitalnih zahtjeva za IRRBB.

IV. STANDARDIZOVANI PRISTUP I SUPERVIZORSKI TEST NETIPIČNIH VRIJEDNOSTI

Član 16.

Standardizovani pristup i supervizorski test netipičnih vrijednosti

- (1) Banka je dužna mjeriti IRRBB u skladu sa standardizovanim pristupom ili u skladu s pojednostavljenim standardizovanim pristupom ako Agencija ocijeni da standardizovani pristup banke nije primjeren.
- (2) Banka je dužna redovno, a najmanje kvartalno, izračunavati efekat:
 - a) šokova kamatnih stopa na mjeru ekonomske vrijednosti kapitala uz primjenu scenarija od tač. a) do f) propisanih u članu 14. stav (4) ove odluke,
 - b) paralelnih šokova na mjeru neto kamatnog prihoda, odnosno jednogodišnji neto kamatni prihod (dva scenarija propisana u članu 14. stav (4) tač. a) i b) ove odluke).
- (3) Ako je pad mjere ekonomske vrijednosti kapitala iz stava (2) tačka a) ovog člana veći od 15% osnovnog kapitala banke, banka je dužna odmah o tome obavijestiti Agenciju.

- (4) Ako je pad jednogodišnje mjere neto kamatnog prihoda banke iz stava (2) tačka b) ovog člana veći od 2,5% osnovnog kapitala banke, banka je dužna odmah obavijestiti Agenciju.
- (5) Agencija će Uputstvom pobliže propisati način primjene standardizovanog i pojednostavljenog standardizovanog pristupa, a obrasce za izvještavanje o supervizorskom testu netipičnih vrijednosti i rokove za izvještavanje posebnom odlukom.

V. UTVRĐIVANJE INTERNIH KAPITALNIH ZAHTJEVA ZA IRRBB

Član 17.

Identifikacija, izračun i pokriće internih kapitalnih zahtjeva

- (1) Potrebno je da banka uzme u obzir ukupan utjecaj IRRBB prilikom utvrđivanja internih kapitalnih zahtjeva na osnovu rezultata internih sistema mjerenja, uzimajući u obzir sklonost ka preuzimanju rizika, te ključne pretpostavke i limite rizika.
- (2) Banka je dužna pri procjeni iznosa internog kapitalnog zahtjeva za IRRBB razmotriti sljedeće:
 - a) interni kapitalni zahtjev koji proizlazi iz utjecaja nepovoljnih kretanja kamatnih stopa na mjeru ekonomske vrijednosti,
 - b) interni kapitalni zahtjev koji proizlazi iz utjecaja promjena kamatnih stopa na mjeru neto kamatnog prihoda nakon promjene tržišne vrijednosti instrumenata.
- (3) Banka ne treba da se oslanja samo na supervizorske procjene adekvatnosti kapitala za IRRBB ili na rezultate supervizorskog testa netipičnih vrijednosti, već je dužna da razvije i koristi vlastite metodologije za raspodjelu kapitala, na osnovu sklonosti ka preuzimanju rizika, nivoa rizika i strategije rizika. Pri određivanju odgovarajućeg nivoa internog kapitala potrebno je uzeti u obzir iznos i kvalitet istog.
- (4) Banka je dužna pri procjeni adekvatnosti utvrđenog internog kapitalnog zahtjeva za IRRBB uzeti u obzir sljedeće:
 - a) iznos i vremenski horizont internih limita izloženosti IRRBB, te jesu li ti limiti dostignuti u trenutku izračuna internih kapitalnih zahtjeva,
 - b) očekivani trošak zaštite otvorenih pozicija,
 - c) osjetljivost internih mjera IRRBB na ključne ili nesavršene pretpostavke modeliranja,
 - d) utjecaj šokova i stresnih scenarija na pozicije koje se zasnivaju na različitim referentnim kamatnim stopama (rizik osnove),
 - e) utjecaj neusklađenih pozicija u različitim valutama na mjeru ekonomske vrijednosti i mjeru neto kamatnog prihoda nakon promjene tržišne vrijednosti instrumenata,
 - f) raspodjelu kapitala u odnosu na rizike po svim članicama bankarske grupe uključenima u bonitetnu konsolidaciju, uz adekvatnost ukupnog internog kapitalnog zahtjeva na konsolidovanoj osnovi,
 - g) izvore IRRBB,
 - h) okolnosti u kojima se rizik može ostvariti.
- (5) Banka je dužna pri određivanju iznosa internog kapitalnog zahtjeva koji treba držati za IRRBB upotrebljavati sisteme mjerenja i niz različitih šokova i scenarija kamatnih stopa koji su prilagođeni rizičnom profilu banke kako bi se kvantifikovao potencijalni raspon efekata IRRBB u nepovoljnim uslovima.

VI. KVALITET PODATAKA I INTERNE KONTROLE

Član 18.

Informacioni sistem za IRRBB i kvalitet podataka

- (1) Banka je dužna osigurati da informacioni sistem i aplikacije koje služe za podršku upravljanja IRRBB pružaju pravovremene i tačne podatke koje banka upotrebljava za:

- a) provođenje, obradu i evidentiranje poslovnih događaja,
 - b) utvrđivanje, mjerenje i agregiranje izloženosti IRRBB,
 - c) izradu izvještaja o IRRBB.
- (2) Sistem iz stava (1) ovog člana treba omogućavati:
- a) prikupljanje podataka o kamatnom riziku za sve izloženosti banke IRRBB, uključujući izloženosti riziku odstupanja, osnove i opcije, kao i sistem mjerenja iz člana 8. ove odluke za utvrđivanje, mjerenje i agregiranje glavnih izvora izloženosti IRRBB,
 - b) potpuno i jasno evidentiranje svih transakcija, uzimajući u obzir karakteristike IRRBB,
 - c) dovoljnu fleksibilnost za uključivanje razumnog broja šokova i stresnih scenarija, te svih dodatnih scenarija koje banka koristi za interno upravljanje IRRBB,
 - d) mjerenje, procjenu i praćenje doprinosa pojedinačnih transakcija ukupnoj izloženosti IRRBB,
 - e) izračun mjere ekonomske vrijednosti i mjere neto kamatnog prihoda nakon promjene tržišne vrijednosti, kao i izračun mjera na osnovu šokova i stresnih scenarija kamatnih stopa propisanih od strane Agencije,
 - f) uključivanje dodatnih ograničenja koje Agencija može tražiti za pretpostavke korištene za izračun internih parametara rizika.
- (3) Sistem iz stava (1) ovog člana treba biti prilagođen složenosti i broju transakcija zbog kojih nastaje IRRBB.
- (4) Informacioni sistem treba omogućiti prikupljanje detaljnih informacija o datumu (ili datumima) sljedeće promjene kamatne stope određene transakcije, vrsti kamatne stope i referentnoj kamatnoj stopi, te bilo kakvim opcijama (uključujući prijevremenu otplatu ili isplatu) i naknadama povezanim s izvršavanjem tih opcija.
- (5) Banka je dužna uspostaviti odgovarajuće organizacione kontrole informacionog sistema da bi se spriječio gubitak podataka kojima se koriste aplikacije za IRRBB, kao i kontrole promjene kodova u tim aplikacijama, kako bi se posebno osiguralo sljedeće:
- a) pouzdanost ulaznih podataka i parametara, te vjerodostojnost sistema obrade podataka za IRRBB modele,
 - b) smanjenje vjerovatnoće pojave grešaka u informacionom sistemu na najmanju moguću mjeru,
 - c) poduzimanje odgovarajućih mjera u slučaju poremećaja na tržištu.
- (6) Banka je dužna provoditi odgovarajuće postupke kojima se osigurava tačnost podataka unesenih u informacioni sistem, te uspostaviti odgovarajuće mehanizme za provjeru tačnosti postupka agregiranja i pouzdanosti rezultata modela.
- (7) Kako bi se smanjila mogućnost greške, unos ulaznih podataka treba što više automatizovati, a mapiranje podataka potrebno je povremeno provjeravati i ispitivati kako bi se osiguralo da odgovaraju odobrenoj verziji modela.
- (8) Banka je dužna utvrditi moguće razloge odstupanja i nepravilnosti koji se mogu pojaviti u vrijeme obrade podataka, te uspostaviti postupke za rješavanje tih odstupanja i nepravilnosti, uključujući postupke za uzajamno usklađivanje pozicija da bi se odstupanja i nepravilnosti mogle ukloniti.
- (9) Nadređena banka u bankarskoj grupi dužna je osigurati da ulazni podaci modela kojima se mjeri IRRBB u cijeloj grupi budu konzistentni s podacima koji se upotrebljavaju za finansijsko planiranje.

Član 19.

Interne kontrole

- (1) Banka je dužna provoditi redovne provjere i ocjene svojih sistema internih kontrola i postupaka upravljanja IRRBB kako bi osigurala pridržavanje utvrđenih politika i postupaka u upravljanju rizicima.

- (2) Provjere i ocjene iz stava (1) ovog člana redovno vrše zaposleni ili organizacione jedinice koje su nezavisne od funkcije koja se provjerava.
- (3) Banka je dužna uspostaviti redovnu provjeru, a najmanje u okviru trogodišnjeg ciklusa, postupaka utvrđivanja, mjerenja, praćenja i kontrole IRRBB od strane funkcije interne revizije, pri čemu se za reviziju pojedinih područja za koja su neophodna specijalistička znanja funkcija interne revizije može osloniti na treća lica.

Član 20.

Interno izvještavanje

- (1) Interni izvještaji dostavljaju se nadzornom odboru i upravi banke najmanje kvartalno.
- (2) Izvještaji iz stava (1) ovog člana trebaju sadržavati informacije na relevantnim nivoima agregiranja (prema nivou konsolidacije i valuti), te nivo informacija koji je prilagođen pojedinom nivou upravljanja i specifičnoj situaciji banke i okruženja. Izvještaji trebaju sadržavati najmanje sljedeće:
 - a) sažetke agregiranih izloženosti IRRBB, uključujući informacije o izloženostima riziku odstupanja, osnove i opcije. Izvještaji trebaju sadržavati objašnjenja svih značajnih pozicija imovine, obaveza, novčanih tokova i strategija koje utječu na nivo i smjer IRRBB,
 - b) usklađenost s politikama i limitima,
 - c) ključne pretpostavke modela, kao što su obilježja depozita bez ugovorenog roka dospijeca, prijevremene otplate kredita s fiksnom kamatnom stopom, prijevremene isplate oročenih depozita, povlačenje obaveza, agregiranje valuta i tretman komercijalnih marži,
 - d) podatke o utjecaju ključnih pretpostavki modela na mjerenje IRRBB u pogledu mjere ekonomske vrijednosti i mjere neto kamatnog prihoda, uključujući promjene pretpostavki u različitim kamatnim scenarijima,
 - e) podatke o utjecaju finansijskih derivata povezanih sa kamatnom stopom iz Priloga II Odluke o izračunavanju kapitala banke na mjerenje IRRBB,
 - f) podatke o utjecaju instrumenata koji se mjere po fer vrijednosti na mjerenje IRRBB, uključujući imovinu i obaveze trećeg nivoa hijerarhije fer vrijednosti, kako je definirano Međunarodnim standardom finansijskog izvještavanja 13 Mjerenje fer vrijednosti,
 - g) rezultate testiranja otpornosti na stres iz člana 15. ove odluke, scenarije šokova kamatnih stopa iz člana 14. ove odluke, supervizorskog testa netipičnih vrijednosti iz člana 16. ove odluke i procjene osjetljivosti na ključne pretpostavke i parametre,
 - h) sažetke provjere politika IRRBB, procedura, postupaka i primjerenosti sistema mjerenja, uključujući zaključke internih i eksternih revizora ili konsultanata.
- (3) Izvještaji iz stava (1) ovog člana trebaju uključivati rezultate provjera i revizija pouzdanosti modela, te uporedbe prethodnih prognoza ili procjena rizika sa stvarnim rezultatima radi informisanja o mogućim nedostacima modeliranja, kao što su:
 - a) procjena modeliranih gubitaka prijevremene otplate u odnosu na historijski ostvarene gubitke i
 - b) utvrđivanje portfolija koji su izloženi znatnim promjenama tržišne vrijednosti.

VII. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 21.

Prijelazne i završne odredbe

- (1) Danom početka primjene ove Odluke prestaje da važi Odluka o upravljanju kamatnim rizikom u bankarskoj knjizi („Službene novine Federacije BiH“, broj 41/20).
- (2) Banke su dužne uskladiti se sa zahtjevima iz ove odluke do 30.06.2025. godine.

(3) Direktor Agencije će u roku od 60 (šezdeset) dana od dana stupanja na snagu ove odluke donijeti Uputstvo.

Član 22.

Ova odluka stupa na snagu osmog dana od dana objave u „Službenim novinama Federacije BiH“, a primjenjuje se od 30.06.2025. godine.

Broj: U.O.-17-05/23

Datum: 15.12.2023. godine

**PREDSJEDNICA
UPRAVNOG ODBORA**

Ivanka Galić, dipl.ecc., s.r.